

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122203518
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122203518.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: H. K., N.. XX.XX.XXXX, A. A. XX, XXX XX L., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátom, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a primerané finančné zadostučinenie 1.200 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 08.09.2022, č.k. 9Csp/55/2022-61 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Odmieťa odvolanie voči výroku VI.
- II. Potvrďuje rozsudok s výnimkou výroku VI.
- III. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:

„I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 01.08.2006 vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 4 v znení:

„V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou 7 dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandatára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 300,- Sk za každý jeden prípad omeškania. Ostatné splátky je dlžník povinný platiť podľa splátkového kalendára naďalej vkladovými lístkami alebo prevodnými príkazmi. V prípade, že dlžník neuhradí včas dve po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť dve po sebe idúce splátky spolu so zmluvnou pokutou vo výške 300,- Sk do rúk mandatára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa a s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 60,- Sk ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 01.08.2006 vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 6 v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli na tom, že v prípade, ak sa stane splatným celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, zaväzuje sa dlžník zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške 0,25 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa, keď sa stal splatný celý dlh až do dňa jeho uhradenia.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 01.08.2006 vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 01.08.2006 vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 19 v znení:

„Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú správať obchodným zákonníkom.“

je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 400 € do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku

VI. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zamietá.

VII. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 53 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že určenie výšky zmluvnej pokuty jednotne bez zohľadnenia výšky dlžnej sumy a zabezpečenie splnenia záväzku zmluvnou pokutou iba u jednej strany záväzkového vzťahu je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Určenie výšky úrokov z omeškania (91,25% ročne) v rozpore s kogentnými ustanoveniami NV SR č. 87/1995 Z.z. (ku dňu uzavretia zmluvy výška úrokov z omeškania 9,00% ročne) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zmluvná podmienka uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou bola voči veriteľovi vyhlásená za neprijateľnú opakovane (napr. OS PO sp. zn. 11C/42/2012). Zmluvná podmienka v znení „Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať obchodným zákonníkom.“ predstavuje vnucovanie spotrebiteľovi v rozpore s kogentnou právnou úpravou Občianskeho zákonníka úpravu Obchodného zákonníka a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

4. Vo vzťahu k úplatnému nároku žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.200 eur uviedol, že v prejednávanej veci došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, v ktorom bol úspešný. Úspešne teda uplatnil porušenie jeho práva garantovaného ako zákonom o ochrane spotrebiteľa, tak aj Občianskym zákonníkom. Bol toho názoru, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadostučinenia treba pri určovaní jeho výšky vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a primerane aj funkciu preventívno - sankčnú. Pri neexistencii kritérií pre určovanie výšky finančného zadostučinenia mal súd prvej inštancie za to, že finančné zadostučinenie musí byť priznané ako primerané. V prejednávanej veci patrí finančné zadostučinenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku, za ktorú súd obvykle priznáva sumu 100 eur a robí tak aj teraz a preto je celkom priznaná suma je vo výške 400 eur. Konštatoval, že z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. požiadavka právoplatného deklarovania práv spotrebiteľa ako podmienka uplatnenia nároku na finančné zadostučinenie neplynie. Bol toho názoru, že žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia možno podať spolu so žalobou o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo priznania iného nároku spotrebiteľovi a v takomto prípade sa eliminuje riziko možného premlčania, ktoré začína až právoplatnosťou rozhodnutia o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo o priznaní iného nároku. Ak by spotrebiteľ žaloval osobitne, tak premlčacia lehota začína plynúť právoplatnosťou rozhodnutia o úspešnom uplatnení práva spotrebiteľa. Dodal, že samotné ukončenie zmluvného vzťahu nebráni vyhláseniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobca v konaní plne úspešný (výška plnenia závisela od úvahy súdu, preto plný úspech je daný úspechom v základe nároku) má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal, že spornú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto nie je na mieste vzťahovať na ňu výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zmluva bola uzavretá podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. V zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka má úverová zmluva povahu absolútneho obchodu. Aplikácia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa nie je možná, nakoľko právny vzťah medzi žalovaným a žalobcom, s prihliadnutím na charakter zmluvy, nie je vzťahom spotrebiteľským. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, z čoho jasne vyplýva, že iný zákon ani na daný zmluvný vzťah nie je možné aplikovať. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia úverovej zmluvy žalobcovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, Zmluvu uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Žalobca v prípade, že po podpise Zmluvy nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podotkol, že predmetom prieskumu nemôžu byť zmluvné dojednania týkajúce sa primeranosti ceny. Ak by takýto prieskum bol prípustný, dochádzalo by k neprimeraným a extrémnym zásahom do trhu a v konečnom dôsledku k regulácii cien všetkých tovarov a služieb.

7. Ďalej namietal, že pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške, je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho-ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo-právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Má za to, že opakované sankcionovanie by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek dôvodu. Žiadal, aby súd pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva posudzoval aj to, že žalobca v rámci kontraktčného procesu konal ľahostajne, keď svojím podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy. Za spornú považoval aj výšku požadovanej úhrady primeraného finančného zadosťučinenia, keď žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré určite nie je primerané. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznanú výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, podľa ktorého právny vzťah, ktorý vznikol medzi ním a žalovaným má spotrebiteľský charakter, preto je v súvislosti s ním nutné aplikovať normy spotrebiteľského práva. Spotrebiteľskú zmluvu ako aj všetky dokumenty, ktoré sa ňu vzťahujú, je z uvedeného dôvodu potrebné podrobiť súdnej kontrole. Stotožnil sa s posúdením predmetných zmluvných podmienok ako neprijateľných. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považoval súdom priznanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za minimálne primeranú. Primeranosť sumy 400 eur priznanej odvolaním napadnutým rozsudkom je, vzhľadom najmä na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem, evidentne daná. S poukazom na uvedené argumenty navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

9. V odvolacej replike žalovaný uviedol, že sa už dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam a trvá na podanom odvolaní.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu proti VI. výroku rozsudku v zmysle § 386 písm. b) CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, keďže týmto výrokom bola žaloba o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia čiastočne zamietnutá. Oprávnenie k podaniu odvolania chýba strane, ktorej výrokom rozhodnutia nebola spôsobená určitá, hoci i málo významná ujma na jej právach. Subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je to, aby napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech odvolateľa. Výrokom, ktorým bolo žaloba čiastočne zamietnutá, žalovanému žiadna ujma spôsobená nebola, a preto žalovaný vo vzťahu k tomuto výroku právo podať odvolanie nemá.

13. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Vo vzťahu k zvyšným výrokom napadnutého rozsudku odvolací súd konštatuje, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza nasledovne.

15. Žalovaný v odvolaní namietal charakter zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, ktorú považuje za zmluvu uzavretú v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

16. Zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 01.08.2006, bola uzavretá ako zmluva o úvere, teda zmluva o absolútnom obchode v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Napriek tomu je nutné predmetnú zmluvu považovať okrem toho, že ide o zmluvu o úvere, aj za zmluvu spotrebiteľskú a v tomto rozsahu sa odvolací súd stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie. Tento právny záver vyplýva najmä z toho, že žalovaný ako dodávateľ vystupoval pri uzavretí tejto zmluvy jednoznačne v rámci predmetu svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti a žalobca vystupoval ako spotrebiteľ, keď pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej, ani inej podnikateľskej činnosti nekonal. Zo zmluvy ďalej vyplýva, že žalobcovi bol úver poskytnutý na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalobca ako dlžník je charakterizovaný menom, priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu a miestom svojho bydliska. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31Cdo/660/2010, ako aj rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 1930/11, podľa ktorého je porušením práva na spravodlivý proces taká interpretácia ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a to i vo vzťahoch podriadených režimu Obchodného zákonníka, ktorá vedie k odmietnutiu ich aplikácie na vzťahy, v ktorých vystupuje fyzická osoba, ktorá ma podnikateľské oprávnenie, avšak v týchto vzťahoch sa ako podnikateľ nechová.

17. Navyše predmetná zmluva o úvere má povahu značne jednostrannej adhéznej zmluvy, obsahujúcej veľké množstvo ustanovení znevýhodňujúcich dlžníka, ktorej obsah rozhodne nenasvedčuje tomu, že by jej uzatváraní predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma

na predtlačnom formulári skôr svedčí o tom, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán. Nemožno teda opomenúť, že predmetná zmluva o úvere má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ spravidla jej obsah nemôže meniť vzhľadom na formulárovú predtlač, čo znamená, že spotrebiteľ podmienky, ktoré sú dané, buď príjme, (ktoré si však poskytovateľ - dodávateľ sám v predstihu a zjavne v kľude a bez časového stresu podľa svojich predstáv naformuloval), alebo zmluvný vzťah následne nevznikne. Za takéhoto stavu je spotrebiteľ v tomto prípade z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu.

18. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (poplatok, ktorý je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou), k tomuto odvolací súd uvádza, že nemá dôvod odkláňať sa od svojej doterajšej rozhodovacej praxe. Žalovanému by mali byť známe dôvody konštatovania neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky odvolacím súdom, a to z početných jeho rozhodnutí vo veciach žalovaného (porovn. napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/36/2017, 6Co/134/2016, 20Co/16/2017, 20Co/44/2016).

19. Odvolací súd ďalej konštatuje, že súd prvej inštancie správne posúdil aj dojednanú zmluvnú podmienku týkajúcu sa úroku z omeškania vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa, keď sa celý dlh stal splatným až do jeho uhradenia za absolútne neplatné dojednanie v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Úrok z omeškania vo výške 0,25 % denne nemôže odvolací súd vyhodnotiť inak ako úrok úžerný a v rozpore s dobrými mravmi, a teda ako taký absolútne neplatný.

20. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní tvrdil, že žalobca mal možnosť od úverovej zmluvy odstúpiť, uvedené svedčí skôr o tom, že žalovaný sa spoliehal na nečinnosť spotrebiteľa, ktorý takýto úkon neučiní. Súdy takémuto konaniu žalobcu nemôžu poskytnúť ochranu, lebo je v rozpore s účelom a cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý sleduje čo najúčinnejšiu ochranu práv spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany.

21. V prejednávanej veci je zároveň predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovršenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

22. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovršiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

23. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde.

24. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný a až následne ako úspešný si môže uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie. Zo žiadneho právneho predpisu teda nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu toto priznané bude a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý.

25. V tejto veci sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok zo zmluvy o úvere zo dňa 01.08.2006 a vo vzťahu k uplatnenému nároku mal žalobca v konaní plný úspech, keď súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výrokoch I. až IV. určil ich neprijateľnosť. Týmto bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie.

26. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení neprijateľných zmluvných podmienok týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy, ako aj na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že priznaná suma finančného zadosťučinenia 400 eur (100 eur za každú neprijateľnú podmienku) je adekvátne a postačujúca.

27. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd SR vyslovil, že: „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

28. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok s výnimkou výroku VI. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

29. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, vzhľadom na jeho plný úspech v odvolacom konaní, priznal voči žalovanému nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).